

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

לפני כב' השופטת רויטל באוס

תובע תומר הישג

נגד

נתבע ברק טל

פסק דין

לפני תובענה בגין לשון הרע.

1. התובע והנתבע מוזיקאים.

התובע משמש כמרכז מגמת המוזיקה בבית הספר התיכון 'רעות' בחיפה (לשעבר התיכון לאמנויות ויצ"ו חיפה; להלן – "בית הספר"), והנתבע שימש כמורה במגמה הנ"ל, ועבודתו בבית הספר הסתיימה בשנת 2017.

2. הפרסום

ביום 16.7.17 פרסם הנתבע באתר הבלוג שלו באינטרנט כתבה ארוכה, שכותרתה "חיפה, חיפה עיר בלי עתיד". במסגרת הכתבה נרשמו בידי הנתבע, בין היתר, הדברים הבאים –

"איך הצליחו כמה פקידי עירייה, מנהלת בית ספר חדשה שאין לה שום השכלה אמנותית, ומורה חדש למוסיקה – למחוק ולהחריב את מגמת המוסיקה המפוארת בבית הספר התיכון לאמנויות ויצ"ו חיפה, אשר הוקמה לפני 31 שנה, וזאת תוך רמיסת כל כללי האתיקה והמוסר הבסיסיים?

...

זהו סיפור עצוב על חוסר קומוניקציה, חוסר הבנה בחומר (אמנות המוסיקה), חוסר כבוד כלפי מוסיקאים, אמנים ופדגוגים ותיקים מהבכירים בארץ, חתרנות, והחרבת הפנינה האמנותית היחידה שיש בחיפה – מגמת המוסיקה בתיכון לאמנויות ויצ"ו (כיום רעות). את המגמה הקים לפני 31 שנים דני עקיבא ...

לפני שש שנים עבר בית הספר מו"צ"ו לבעלותה של עיריית חיפה, ותנאי העסקתם של צוות המורים הורעו בצורה דרסטית...

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

היו כמה אנשים ש"ניצלו" את המשבר עד תום, וחברו יחד על מנת לבצע מהלך שנוגד את כל ערכי האתיקה, הכבוד והמוסר עליהם חוננו ואותם חיננו במשך השנים בבית הספר:

מנכ"לית בית הספר, שרק לפני שנה נכנסה לתפקיד ואין לה כל השכלה אקדמית באמנות, ביחד עם **המורה החדש** ביותר במגמת המוסיקה, שרק הצטרף לצוות המגמה לפני כשלוש שנים וכבר הספיק לחתור תחת יתר המורים כולל מייסד המגמה דני עקיבא, ולזכות במינוי המרכז החדש למגמה (בזמן שדני עדיין מכהן בתפקיד זה וללא ידיעתו!!!), וביחד עם עוד כמה **פקידי עירייה** שגיבו את כל המהלך הבריוני הזה..." (נספח ב לכתב התביעה; להלן – "הפרסום" או "הכתבה"; ההדגשות עם קו תחתון שלי – ר.ב.).

3. טענות התובע

3.1 לטענת התובע, הפרסום מהווה לשון הרע ופגיעה בשמו הטוב, והוא עותר לחייב את הנתבע לפצותו בסכום של 140,000 ש"ח.

3.2 אמנם, שמו המפורש של התובע כלל אינו מוזכר בפרסום, אולם לטענת התובע כל אדם שקשור לתחום המוזיקה בבית הספר יודע כי "המורה החדש" הנזכר בפרסום, איננו אלא הוא.

3.3 לטענת התובע, הפרסום - ובעיקר המילים המסומנות בקו תחתון בציטוט המובא לעיל - מייחס לו מעשי חתרנות הנוגדים ערכי אתיקה, כבוד ומוסר לשם השגת מטרות אישיות על חשבון אחרים ועל חשבון הרס מגמת המוזיקה בבית הספר, ועל כן מהווה לשון הרע כלפיו. התובע מבהיר, שאין אמת במיוחס לו.

3.4 התובע מוסיף וטוען, כי לא זו בלבד שהפרסום בבלוג זכה לתגובות נזעמות הממחישות כיצד נתפס התובע בעיני הציבור, הוא אף הועלה לעמוד הפייסבוק שהנתבע מנהל כפוסט מטעמו ובכך זכה לפרסום נרחב עוד יותר ולתגובות חריפות משמעותיות יותר (סעי' 14-18 ונספח ג לכתב התביעה).

3.5 התובע טוען, כי חרף דרישתו (נספח ד לכתב התביעה), הנתבע לא הסיר את הפרסום הפוגעני ולא פרסם כל הודעת התנצלות (נספח ה לכתב התביעה).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

3.6 בהתייחסו לעובדות הרקע שקדמו לפרסום, מציין התובע כי לפני מספר שנים
עבר בית הספר לבעלות עיריית חיפה; כפועל יוצא מהשינוי נתגלע סכסוך מר
וממושך בין מורי המגמה למוזיקה לבין הנהלת בית הספר על רקע תנאי
העסקתם; בסוף חודש יוני 2017 חתמו מורי המגמה על עצומה הקוראת
לפתרון המשבר; משיקוליו, סירב התובע להמשיך לקחת חלק במאבק נגד בית
הספר ולא חתם על העצומה.

לפי התובע, מהפרסום עולה בבירור כי הנתבע בא עימו חשבון על כך שסירב
לקחת חלק במאבקם של מורי המגמה.

4. טענות הנתבע

4.1 הנתבע טוען, שאין מדובר בלשון הרע כלפי התובע, כי אם בהשמעת ביקורת
מוצדקת ולגיטימית בקשר לעניין ציבורי ועניין אישי של הנתבע ובמסגרת
חופש הביטוי הנתון לנתבע.

הנתבע הביע דעתו בבלוג אישי המנוהל על ידו על הליקויים השונים במגמת
המוזיקה בבית הספר שבו לימד וזאת בתום לב וללא כל כוונת זדון.

4.2 הנתבע מבהיר, כי שימש כמורה ומחנך בבית הספר משך תקופה של 14 שנים
שהסתיימה בשנת 2017, עם פיטוריו. בשנת 2010 עבר בית הספר לבעלות
עיריית חיפה.

התובע נכנס לתפקידו כמחנך בבית הספר לפני שנים אחדות, ולאחרונה מונה
כמרכז מגמת המוזיקה.

בשנים האחרונות להעסקתו הנ"ל ולאור השינוי בבעלותו וניהולו של בית
הספר, נחשף הנתבע לכשלים שונים בניהול המגמה ובכלל זה שינוי גורף בתנאי
העסקתם של מורי המגמה עד כדי פיטוריהם של הנתבע ועובדים נוספים
מצוות ההוראה הוותיק של המגמה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-08-23328 הישג נ' טל

- 4.3 הנתבע מבהיר, כי ביום 23.6.17 צוות המורים במגמה פרסמו מכתב מחאה בעניין הפגיעה הממושכת בתנאי העסקתם, אשר נוסח על ידי מרכז המגמה, מר דני עקיבא (נספח 1 לתצהיר הנתבע; להלן – "מכתב המורים" ו-"דני", בהתאמה).
- בהמשך נודע לנתבע מדני כי התובע סירב לחתום על מכתב המורים (בשונה משאר מורי המגמה) מחשש שיתנכלו לו והוא לא יקבל קביעות ויפגע כלכלית.
- אלא שלטענת הנתבע - הסיבה האמתית לסירובו של התובע, כפי שזו נודעה מאוחר יותר לנתבע, הייתה חתירתו של התובע תחת צוות המורים וניהול מו"מ חשאי מול גורמים שונים שנועד להחליף את צוות המגמה הוותיק.
- הנתבע טוען, כי התובע לא חשב, ולו לרגע, לפנות לנתבע וליתר המורים ולהסביר שהוא בפועל כבר משמש כמחליף של דני, כי עומדים לפטר את הנתבע וכי בכוונתו (של התובע) לגייס צוות חדש למגמת המוזיקה, ובכך לסלק את הצוות הנוכחי ממפעל חייו.
- 4.4 ביום 29.6.17 נודע לנתבע הן באמצעות מכתבו של דני למורי המגמה (נספח 3 לתצהיר הנתבע) וכן באמצעות שיחות עמו, כי גב' תוסי-כהן מאגף תכניות ייחודיות בעיריית חיפה סיפרה לדני שבגלל "התנהלותו" במאבק המורים, הוא יסיים את תפקידו כמרכז המגמה, וכי מנהלת בית הספר הפגישה אותו עם התובע בכדי להכשיר את התובע לתפקיד מרכז המגמה.
- 4.5 לטענת הנתבע, כשבוע וחצי לאחר פרסום מכתב המורים, הודיעה מנהלת בית הספר לנתבע, בהודעת מייל מיום 3.7.17 (נספח 5 לתצהיר הנתבע), על סיום העסקתו בבית הספר על רקע אי שביעות רצונו מתנאי העסקתו, ולמעשה הביאה בכך לפיטוריו של הנתבע באופן חד צדדי וללא קיום שימוע כדין.
- בעקבות פיטוריו והאופן בו התבצע, ניהל הנתבע הליך משפטי כנגד עיריית חיפה בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה שהסתיים בפשרה (סע"ש 16564-08-17).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

- 4.6 לאחר קבלת ההודעה על סיום העסקתו, נודע לנתבע על מכתבו של דני מיום 9.7.17 (נספח 6 לתצהיר הנתבע) לפיו התברר לדני, שבזמן שצוות המגמה נמצא באי וודאות לגבי עתידו, הנהלת בית הספר הרכיבה צוות מורים חדש מאחורי גבם של המורים הוותיקים.
- 4.7 הצעדים החד צדדיים של בית הספר והידיעה בדבר החלפת המורים נפוצה במהרה ועוררה דיון ציבורי סוער שכלל הפגנות של צוות המגמה, תלמידים והורים, שליחת מכתבים מטעם לגורמים שונים, וכן סיקור בתקשורת המקומית (נספחים 8-11 לתצהיר הנתבע).
- 4.8 הנתבע טוען כי מתוך תחושת שליחות אמיתית לחינוך המוזיקלי של הדור הצעיר כמו גם הערכתו לצוות מורי המגמה ולעבודה החשובה שנעשת בה הוא חש צורך להשתלב בדיון הציבורי הסוער.
- משכך, ביום 16.7.17 העלה הנתבע את אותה כתבה בבלוג שכללה את מחשבותיו ודעותיו על אודות השינויים במגמה.
- הכתבה, אשר אורכה כשלושה עמודי דפוס, מתייחסת ברובה להיסטוריה של המגמה, לאיכותה הגבוהה ולביקורות החיוביות שקיבלה משך השנים, לשינויים במבנה המגמה, בבעלותה ובאופן העסקת המורים, אשר הובילו לפיטורי צוות המורים בה, וכן לחזון של הנתבע בדבר הדרך האפשרית לשקמה.
- הנתבע טוען, כי התייחס בשורות ספורות להתנהלותו של אחד ממורי המגמה, לגביו סבר והוא עדיין סבור (כמו מורים נוספים מצוות ההוראה שפוטר, תלמידים והורים) שאינה אתית ואינה קולגיאלית.
- במילים אחרות, לטענת הנתבע מטרת הפרסום לא הייתה לפגוע באיש, כי אם לחוות דעה ולהשמיע ביקורת ציבורית לגיטימית לשם קידומה של מגמת המוזיקה בשעתה הקשה. הכתבה כלל לא התרכזה בתובע, והחלק המתייחס אליו בכתבה הינו מזערי. רק המעורבים בעניין יכולים היו להבין כי מדובר בתובע. על אף שהביקורת הופנתה גם לגורמים נוספים, לא מצא מי מהם להלין כלפי הנתבע.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

הכתבה שותפה ע"י הנתבע גם בעמוד הפייסבוק הפרטי שלו.

הכתבה הופיעה בבלוג למשך מספר ימים ונמחקה בחודש אוגוסט בעקבות פריצה לבלוג שהביאה למחיקת הרשומות, והצריכה שחזור מיוחד. הכתבה לא שוחזרה ולא הופיעה עוד בבלוג. כתוצאה מכך, גם ההפנייה בדף הפייסבוק נמחקה.

5. ההלך

5.1 בקשה שהגיש הנתבע לסילוק התביעה על הסף מחמת העדר סמכות עניינית, בטענה כי מדובר בעניין הנתון לסמכותו של בית הדין לעבודה - נדחתה על ידי בהחלטתי מיום 24.1.18 (בק' מס' 4), מהטעמים כמפורט שם.

5.2 ביום 11.4.18 התקיימה ישיבת קדם משפט במסגרתה ניתנה לצדדים הצעתי לסיום המחלוקת ביניהם, אשר לא התקבלה, ועל כן ביום 29.5.18 הוריתי על הגשת ראיות הצדדים.

מטעם התובע הוגש תצהירו.

מטעם הנתבע הוגש תצהירו, וכן תצהיריהם של דני, של מר זיו קוז'וקרו ושל הגב' לין זלניק-נמרודי (להלן – "לין").

5.3 לאחר שהוגשו ראיות הנתבע ביקש התובע להגיש תצהיר משלים, אך לאור האמור בהחלטותיי מיום 30.9.18 ומיום 3.10.18 הודיע ביום 4.10.18 כי הוא מוותר על בקשתו.

5.4 ביום 7.10.18 התקיימה ישיבת קדם משפט, במסגרתה ביקשה ב"כ התובע בכל זאת להגיש תצהיר משלים, כאשר ב"כ הנתבע לא התנגד אך ביקש כי יותר לנתבע להגיש תצהירים משלימים גם כן, נוכח זכותו הדיונית של הנתבע להביא ראיותיו לאחר שהתובע מביאן.

בסיום ישיבת קדם המשפט נקבע התיק לשמיעת ראיות הצדדים ליום 7.1.19.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

ביום 5.12.18 הוגש מטעם התובע תצהירה של הגב' גלית גרנות (להלן –
"מנהלת בית הספר"), כתצהיר משלים כאמור.

בהחלטות שניתנו בהמשך הבעתי מורת רוחי מהתנהלות התובע, אשר לא
הותירה לנתבע זמן מספיק להשלמת ראיותיו עד למועד ישיבת ההוכחות,
ובסופו של דבר ישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 7.1.19 נדחתה, תוך שנקבע כי
שאלת ההוצאות תידון בפסק הדין.

מטעם הנתבע הוגשו תצהירים משלימים של דני, ושל פרופ' בועז בן משה (להלן –
"בועז").

ביום 31.3.19 ו-28.4.19 נשמעו לפניי הצדדים וכל עדיהם.

בסיום ישיבת ההוכחות השנייה הוריתי על הגשת סיכומי הצדדים.

סיכומי התובע הוגשו ביום 5.6.19 וסיכומי הנתבע הוגשו ביום 23.9.19.

6. בפתח הדיון אבהיר כי חרף העובדה שהצדדים הרחיבו במסגרת טענותיהם (כמפורט
לעיל) ביחס לסכסוך שהתנהל בין מורי מגמת המוזיקה לבין הנהלת בית הספר ועיריית
חיפה, לרבות סכסוך העבודה הכרוך בכך, ההכרעה בפסק דין זה תעסוק בסוגיות
הרלוונטיות למחלוקת נשוא ההליך שלפניי, ובהן בלבד.

כפי שציינתי מספר פעמים במהלך ניהולו של התיק, עניינו של ההליך **תביעת לשון
הרע**, ואין בדעתי (או בסמכותי) לנהל במסגרתו את סכסוך העבודה או להכריע ביחס
לגורל מגמת המוזיקה בבית הספר (ראו סיפא החלטתי מיום 31.1.19 וכן דבריי בעמ'
49 ש' 20-22 ובעמ' 50 ש' 1, 10-7 לפרוטוקול הדיון).

למרבה הצער, הצדדים בחרו לנסות להוסיף ולנהל את הסכסוך ביחס לאופי המגמה
במסגרתו של הליך זה, דבר שהביא – כפי שעולה מהמפורט לעיל – לסרבול ההליך
ולהתמשכותו, שלא לצורך.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-08-23328 הישג נ' טל

7. המחלוקת הניצבת בפניי בתיק זה הינה האם ביצע הנתבע עוולה של לשון הרע כהגדרתה בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1956 (להלן – "החוק") כלפי התובע, ואם כן – האם עומדות לנתבע הגנות כלשהן בהתאם לחוק.

לאחר שעיינתי בראיות שהוגשו, שמעתי את העדים וקראתי את כל כתבי הטענות שהוגשו מטעם הצדדים, אני סבורה כי דין התביעה להידחות.

8. יסודות העוולה של לשון הרע

8.1 סעי' 1 לחוק קובע כי –

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו...;
(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית, ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו".

סעי' 2(א) לחוק קובע 'פרסום מהו' –

"פרסום, לעניין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר"

סעי' 7 לחוק קובע כי פרסום לשון הרע לאדם אחד או יותר הנפגע היא עוולה אזרחית.

8.2 עוולת לשון הרע כוללת שני יסודות: **פרסום** (המוגדר בסעי' 2 לחוק) **ולשון הרע** (כמוגדר בסעי' 1 לחוק).

8.3 בענייננו, אין חולק שישוד **הפרסום** מתקיים.

הפרסום נעשה באינטרנט, בבלוג האישי של הנתבע ותוך שיתוף הכתבה בדף הפייסבוק של הנתבע, ואין חולק שהגיע "לאדם אחד או יותר זולת הנפגע" (סעי' 7 לחוק).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

הראיה לכך היא, בין היתר - אותן תגובות שפורסמו ביחס לכתבה, בבלוג או בדף הפייסבוק, המלמדות על כך שמספר רב של אנשים נחשפו לכתבה, אף הגיבו על האמור בה.

8.4 גם היסוד של **לשון הרע** מתקיים.

הפרסום מציג את "המורה החדש למוסיקה" בבית הספר כאדם חסר כבוד, אתיקה ומוסר, כחתרן וככזה הפועל להשגת מטרות אישיות על חשבון אחרים ועל חשבון הרס מגמת המוזיקה בבית הספר;

כך, המילים "למחוק ולהחריב את מגמת המוזיקה המפוארת בבית הספר", והמילים "החרבת הפנינה האמנותית היחידה שיש בחיפה - מגמת המוזיקה", משמען ייחוס כוונת זדון לתובע להרוס את מגמת המוזיקה בבית הספר, מגמה שנבנתה בעמל רב ובמשך שנים רבות ע"י גדולים וטובים מהתובע, אליבא דנתבע.

המילים "רמיסת כל כללי האתיקה והמוסר הבסיסיים", "חברו יחד על מנת לבצע מהלך שנוגד את כל ערכי האתיקה, הכבוד והמוסר עליהם חונכנו", משמען האשמת התובע בהיותו אדם חסר כבוד, מוסר או אתיקה.

המילים "חתרנות", "אנשים ש"ניצלו" את המשבר עד תום", "...ביחד עם המורה החדש ביותר במגמת המוזיקה, שרק הצטרף לצוות המגמה לפני כשלוש שנים וכבר הספיק לחתור תחת יתר המורים כולל מייסד המגמה דני עקיבא, ולזכות במינוי המרכז החדש למגמה (בזמן שדני עדיין מכהן בתפקיד זה וללא ידיעתו!!!)..." - משמען ייחוס לתובע התנהגות מכוערת של אדם חדש בתפקיד, הפועל מאחורי גבם של המורים הוותיקים כדי להשיג עבור עצמו - בעורמה ובתחבולה - את תפקידו של מייסד המגמה, עם כל הכבוד הנלווה לה, ואשר אינו מגיע לו הן מחמת שלא טרח כל השנים כדי להביא את המגמה למצבה הנוכחי והן מחמת התנהגותו ואופיו כמתואר לעיל.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

במילים אחרות, במספר משפטים בכתבה מאשים הנתבע את התובע בהתנהגות חסרת מוסר וכבוד, התנהגות הנובעת מתכונות אופי נלוזות ומכוערות המיוחסות לתובע, התנהגות אשר סופה בהרס "הפנינה האמנותית היחידה בחיפה", והכל למטרת השגת מטרותיו האישיות, תוך רמיסת כבודם של מבוגרים, ותיקים, מלומדים ומנוסים ממנו בתחום.

לא יכול להיות חולק, כי אמירות כאלה עלולות להשפיל אדם בעיני הבריות, לבזותו ואף לפגוע במשרתו.

בהקשר זה אומר, כי טענת הנתבע שבפועל הדברים שכתב לא פגעו בתובע, אשר ממשיך להחזיק במשרת מנהל המגמה – אינה רלוונטית, באשר לשון החוק מדברת על דבר שפרסומו עלול לגרום לפגיעה כאמור, בין אם התקיימה בפועל ובין אם לאו. לשון החוק נוסחה באופן בו נוסחה הן מחמת רצון המחוקק שלא לאפשר התנהגות כזו, והן מחמת העובדה שהוכחת פגיעה בשמו הטוב של אדם הינה, פעמים רבות, קשה עד בלתי אפשרית.

8.5 צודק הנתבע בטענתו כי שמו של התובע אינו מוזכר בפרסום, אלא שמקובלת עליי אמירת התובע בעמ' 5 לסיכומיו, ולפיה –

"כל קורא המצוי בנסיבות ההתרחשות במגמת המוזיקה בביה"ס, יודע כי המורה "החדש" ביותר במגמת המוזיקה שהצטרף אליה לפני 3 שנים, ואשר מונה למרכז החדש של המגמה במקום דני עקיבא, הינו התובע. מסיפור הרקע העובדתי הכללי והקשר הדברים ברור שאותו מורה הינו התובע, ואין אחר בלתו. כל הפרטים המזהים מצביעים עליו כמושא הפרסום. ראינו כי שמו התגלגל ברשתות החברתיות וקבוצות הווטסאפ. ולמי שעוד לא ידע, שמו של התובע מתגלה בבירור בטוקבק שהעלה עודד זהבי. "אכן, הישג מפוקפק מאוד לכל הנוגעים בדבר...", תוך נקיטה בכפל לשון בוטה במטרה לחשוף את שמו המפורש של התובע [שם משפחתו של התובע הוא 'הישג' – ר.ב.], תוך הבעת עמדתו ביחס לפרשה. עודד זהבי מכיר את התובע מעבודתם באוניברסיטת חיפה. זהבי גם מקורב לנתבע. חשיפת שמו של התובע זוכר "לתשואות עידוד" מצד הנתבע: "כן עודד, רק עכשיו הבנתי את משחק המילים וכפל המשמעות...".

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

סעי' 3 לחוק עוסק בסוגיה זו, וקובע –

"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא
והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או
מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה
(ההדגשה שלי – ר.ב.; וכן ראו בספרו של אורי שנהר, דיני לשון הרע,
בעמ' 115-116).

על כן, אני קובעת כי הפרסום מהווה לשון הרע כלפי התובע בידי הנתבע.

9. הגנות

משקבעתי כי הפרסום מהווה לשון הרע, נשאלת השאלה האם הנתבע חוסה תחת
הגנות החוק.

בתמצית ניתן לומר כי הנתבע טוען להגנת 'אמת דיברתי', 'הבעת דעה' ו'עניין אישי
כשר'.

אדון בהגנות אלה אחת לאחת.

10. אמת דיברתי

10.1 הגנה זו מוסדרת בסעי' 14 לחוק, הקובע –

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זו הגנה טובה שהדבר
שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל
כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של
ממש".

אין מחלוקת בין הצדדים כי הפרסום נוגע למאבק ציבורי שהתנהל באופן גלוי
ופומבי, לרבות בתקשורת המקומית, על כן מתקיים היסוד של 'עניין ציבורי'
בפרסום.

תנאי נוסף לתחולת ההגנה הוא "שהדבר שפורסם היה אמת", ותנאי זה לא
מתקיים בנסיבות העניין.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

10.2 בסעיף 44 לתצהירו מצהיר הנתבע כדלקמן –

1
2
3 "מעבר לכך, תוכן דבר הביקורת עצמו אינו כזה הניתן לאימות או
4 להכחשה... עם זאת, המידע אשר היה ידוע לי בעת פרסום הרשומה,
5 ואשר עמד בבסיס הביקורת, הינו אמת לאמיתה, והגיע אליי במסגרת
6 עבודתי במגמה..."
7 (ההדגשה שלי – ר.ב.).
8

9 נדמה שדי בהצהרה זו של הנתבע כדי לייתר את הדיון בהגנה זו, ולקבוע שאין
10 לה תחולה; אם, אף לטענת הנתבע עצמו, מדובר בפרסום שאינו ניתן לאימות
11 - ממילא גם לא ניתן להוכיח שיש אמת בפרסום.
12

13 10.3 עיון במילים המתייחסות לתובע בכתבה מלמדות על שתי עובדות שהנתבע
14 טוען להן: ראשית כי התובע (יחד עם אחרים) הביא להריסתה של מגמת
15 המוזיקה בבית הספר, ושנית כי התובע נהג באופן חתרני כנגד מורי המגמה.
16
17 לטענת הנתבע – המידע אשר עמד בבסיס הביקורת הינו אמת לאמיתה (ראו
18 בציטוט לעיל מסעי' 44 לתצהירו, וכן בחקירתו הנגדית בעמ' 57 ש' 7).
19

20 10.4 מחומר הראיות עולה שהמידע העיקרי אשר עמד בבסיס הביקורת של הנתבע
21 הוא מכתב המורים עליו סרב התובע לחתום, מינויו של התובע למרכז מגמה
22 במקום דני, ופועלו של התובע לאיתור מורים חדשים למגמה.
23

24 יאמר מיד – מידע זה, כשלעצמו, הוכח אמנם כנכון. אלא, שבכך אין די לצורך
25 הוכחת ההגנה.
26

27 על הנתבע היה להראות שמידע זה יש בו כדי להוכיח שהתובע חתר תחת יתר
28 המורים והביא בכך לחורבן המגמה (כמופיע בפרסום), ובנטל זה - הוא לא
29 עמד.
30

31 10.5 מסקנתו של הנתבע על אודות התנהלות התובע לא הוכחה כאמת
32 אובייקטיבית, כפי דרישת ההגנה של 'אמת דיברתי'.
33
34

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

1 "השאלה האם הפרסום היה אמת והאם היה בו עניין ציבורי מוכרעת
2 על פי מבחן אובייקטיבי. ההגנה הקבועה בסעיף 14 לא תחול על פרסום
3 שגוי אפילו אם המפרסם פעל בתום לב והאמין בכנות באמיתות
4 הפרסום"
5 (שנהר, בעמ' 216).
6

7 10.6 כך, לגבי מכתב המורים, התובע, משיקוליו, בחר שלא לחתום על המכתב.
8 בתוך שכן, התובע מאשר שלא לקח חלק במאבק המורים.
9

10 אלא, שיש להבחין בין 'לא לקח חלק במאבק המורים' לבין 'חתר תחת יתר
11 המורים'. העובדה שהתובע בחר שלא לחתום על המכתב או לא לקחת חלק
12 במאבק המורים אין בה בהכרח כדי להעיד כי פעל כך במטרה לחתור תחת יתר
13 המורים.
14

15 על הנתבע היה לקשור בין הדברים, וזאת לא עשה; הנתבע לא הוכיח שהתובע
16 ניהל מו"מ חשאי מול גורמים שונים במטרה לחתור תחת המורים, ומהראיות
17 שהובאו בידי התובע בעיקר (עדות מנהלת בית הספר, פנייתו לבועז) – עלה
18 שהתובע כלל לא נהג באופן המיוחס לו.
19

20 10.7 כך גם לגבי מינויו של התובע לתפקיד מרכז המגמה (במקום דני) ופועלו
21 לאיתור מורים חדשים.
22

23 לא הוכח ע"י הנתבע כי הדבר נעשה מתוך מגמה של התובע לחתור תחת דני
24 או יתר המורים.
25

26 לעניין זה הסבירה מנהלת בית הספר, כי בנסיבות שנוצרו כאשר מצד אחד
27 מתנהל מאבק המורים וברקע עומדת האפשרות שהמורים לא ימשיכו
28 בתפקידם ומצד שני שנת הלימודים הסתיימה ביום 20.6.17 (עמ' 8, ש' 19-20)
29 ובפתח עמדה שנת הלימודים שלאחריה, היה עליה, בתוקף תפקידה, להיערך
30 בהתאם, וכחלק מהיערכות זו פנתה לתובע כדי שיסייע לה.
31

32 בסעי' 7-13 לתצהירה, מעידה מנהלת בית הספר, כי –
33
34

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

"היה לי ברור שאם דרישותיהם לא ייענו, המורים לא יסכימו להמשיך לעבוד אצלנו, ונצטרך למצוא מורים חלופיים. גם היה לי ברור שאני צריכה להתחיל לחפש מועמד במקומו של דני לתפקיד מרכז המגמה, מאחר והוא דרש תנאים מפליגים עבורו ועבור הצוות, שלא היה סיכוי שהעיריה תסכים לדרישותיו... תומר לא חתר תחתם ולא פעל מאחורי גבם בשום אופן... בלית ברירה פניתי לתומר על מנת שיעזור לי. בקשתי ממנו, או ליתר דיוק הוריתי לו, לקחת על עצמו לרכז את המגמה במקום דני. חזרתי ובקשתי זאת ממנו כמה וכמה פעמים, אך הוא חזר פעם אחר פעם וסרב לבקשתי במפורש, כל עוד לא ברור מה קורה עם המורים. תומר לא גלה שום עניין בתפקיד של דני...רק בפגישה שקיימתי אתו ועם מנכ"ל הסימפוזיאל חיפה ביום 2.7 אחרי שהנ"ל בקש גם כן מתומר לקבל על עצמו את התפקיד, כי ברור שהם לא ימשיכו, תומר התרצה. משקבל על עצמו את המשימה, תומר החל לפעול בהוראתי לאתר מורים למגמה...אני זו שפניתי לתומר מיוזמתי ובקשתי ממנו לרכז את החטיבה העליונה במקום דני. יותר מזה, תומר לא רצה ואני זו שלחצתי עליו. חזרתי ואמרתי לו שהוא חייב לעזור לי, כי כבר ברור שבשנה הבאה יחסרו לנו מורים...אני זו שבקשתי מתומר לפנות לד"ר בועז בן משה, חבר שלו, ולהציע לו להגיש מועמדות..."

בכל הנוגע לצורך לאייש את תפקיד מרכז המגמה, הרי שמחומר הראיות עולה, כי כבר בחודש ינואר 2017 הודיע דני על כוונתו לפרוש מתפקידו, וכלשונו –

"...הודעתי לחנה ולגלית שאין בכוונתי להמשיך ללמד ולנהל את המגמה למוסיקה בבית הספר בשנה הבאה..."
(מייל מיום 17.1.17; נספח 2 לתצהיר הנתבע).

גם בעמ' הראשון של מכתב המורים מיום 23.6.17 ישנה חזרה על הודעתו של דני לעזוב –

"בינואר 2017 הודיע דניאל עקיבא להנהלת בית הספר, למורים ולתלמידי המגמה על כוונתו להגיש בקשת פרישה מוקדמת בגלל שחיקה מתמשכת מתנאי ההעסקה והנסיעות. בקשת הפרישה הוגשה על ידו ותשובה תינתן במהלך יולי/אוגוסט..."

10.8 במילים אחרות מנהלת בית הספר, אשר אחראית על כך שיהיה בפתיחת שנת הלימודים - באחד בספטמבר - צוות מורים ראוי ללמד את התלמידים, הבינה כי חלק ממורי המגמה, בהם דני – ראש המגמה, אינם מתכוונים להמשיך לשנת הלימודים הבאה, וזאת על יסוד מכתבים ששלחו דני בעצמו ומורי המגמה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

מה בדיוק ציפו המורים שתעשה מנהלת בית הספר?
האם הגיוני היה מצידם לצפות כי היא תעמוד מנגד ולא תעשה דבר בזמן שהם
נוטשים את עבודתם, והמגמה לא תמשיך לפעול?
איך ניתן לנהל מגמה חינוכית בבית ספר **ללא מורים**?
מי **באמת** ניסה להרוס ולהחריב את מגמת המוזיקה בבית הספר, יהיו
דרישותיו התעסוקתיות והמקצועיות לגיטימיות ככל שיהיו?

10.9 אשר להסבריו של דני, בחקירתו הנגדית, כי מדובר בפרישה ש"אינה סופית",
שכן הייתה תלויה באישור הגורמים הרלוונטיים במשרד החינוך ובעירייה
(ראו בעמ' 85-80), הרי שמדובר בטיעון טכני, שלטעמי לא היה לו מקום כלל;
אם דני ביקש לפרוש, שום "גורם רלוונטי" בשום משרד לא יכול היה לחייבו –
פיסית - להתייצב לעבודה וללמד.

בנוסף, וכפי שהבהרתי בדיון - אין בכוונתי לקבוע "מבחינה משפטית אם הוא
פרש, לא פרש, כן פרש" (עמ' 85 ש' 10-11); כל שיש לי לומר בהקשר זה הוא
כי ההסבר שנתן דני בעדותו לפניי כמובא לעיל היה קלוש ולא משכנע.

יתרה על כן, בחקירתו של דני עלה, כי מכתבו מחודש ינואר 2017 לא היה –
מבחינתו – אלא איום סרק, שלא היה בכוונתו לממש ("תחזיקו אותי" – עמ'
82 ש' 22-24).

כיצד אמור מעסיק סביר ורציונלי לנהוג כאשר עובד שלו כותב לו שהוא
מתכוון לעזוב? האם הוא אמור להבין את הדברים כלשונם, ולהתייחס אל
הכותב ברצינות המתחייבת ממעמדו ותפקידו או שמצופה ממנו לסבור כי
הכותב, מנהל מגמה הנחשבת למגמה מובילה בארץ, שגם ייסד אותה לפני
עשרות שנים – לא מתכוון באמת לדברים שהוא כותב? **מי** לא התייחס **אל מי**
ברצינות המתבקשת?

דווקא העובדה כי מנהלת בית הספר לקחה ברצינות את איומו של דני מלמדת
על הכבוד הרב שהיא העניקה לו, כאדם שפיו וליבו שווים. לכתוב כי בכוונתך
להודיע על פרישה ואז להעיד בבית המשפט שמדובר, למעשה, בטקטיקה של
ניהול מו"מ – זו התנהגות אשר ראוי לבחון בהיבטים של אתיקה ומוסר.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

10.10 נושא פרישתו של דני עמד על הפרק כבר מחודש ינואר 2017 ונלקח בחשבון
במסגרת שיקוליה של הנהלת בית הספר בכל הנוגע עם חיפוש מועמד חלופי,
כחלק מהיערכות בית הספר לקראת שנת הלימודים הבאה.

בהקשר זה אף שוכנעתי כי במועד בו התובע קיבל על עצמו את התפקיד של
מרכז המגמה, קרי בתחילת חודש יולי 2017 (ראו עמ' 24, ש' 1-3 בחקירתו
הנגדית), כבר היה ברור שמורי המגמה, למצער בחלקם ובכלל זה העומד
בראשם - דני, לא ימשיכו בתפקידם.

העידה על כך מנהלת בית הספר, בין היתר בחקירתה הנגדית –

"מיד בסיום שנת הלימודים מנהלת אגף החינוך הגברת שרון קלוז'ני
הודיעה לי שהם לא יקבלו את התביעות שלהם שהיו להם... ולכן אני
התחלתי לפעול כדי לחפש מורים אחרי ה-20 ביוני"
(עמ' 9 ש' 1-4).

העידה על כך גם לין –

"ביום 26.6.2017 נפגשתי עם גורמים שונים בעיריית חיפה...נאמר לי
כי העירייה אינה מתכוונת להמשיך ולהעסיק את צוות המורים, וכי
הם עושים פעולות ממשיות לחפש צוות מורים חלופי לשנת הלימודים
הבאה...כך גם, ביום 29.6.17 נפגשתי עם מנכ"לית בית הספר, גב' גלית
גרנות, וזו סיפרה לי שכבר נעשים מהלכים סופיים לגיבוש צוות חדש"
(ראו סע' 11-12 בתצהירה; ובחקירתה הנגדית בעמ' 70-71).

10.11 מנהלת בית הספר היא שעסקה בגיוס מורים חדשים מתוקף תפקידה ובהתאם
לאחריות המוטלת עליה (ראו בעמ' 9 ש' 5-11).

פניותיו של התובע למורים חדשים או פעולותיו לאיתורם, נעשו בהנחייתה של
מנהלת בית הספר ובהתייעצות עמה.

"כל מה שתומר עשה כדי לחלץ את המגמה...הוא עשה בהוראתי
המפורשת, בהנחייתי"
(עמ' 8 ש' 8-9).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

גם בעדותו הסביר התובע –

"אני לא מעסיק אנשים. אני פונה לאנשים שבעיניי הם מתאימים ומעביר את השם שלהם למנכ"לית...אני לא פניתי לאף מורה בשביל להחליף את צוות המורים. אני נתבקשתי לפנות למורים במידה וצוות המורים יעזוב. זה קרה בחודשי הקיץ... עד כמה שאני זוכר זה היה בתחילת יולי"
(עמ' 17 ש' 15-17 ועמ' 18 ש' 5-8).

10.12 אין בעדותו של בועז כדי לשנות את פני הדברים; מחומר הראיות עולה שהתובע פנה לבועז גם באמצעות המייל (מייל מיום 19.6.17; מוצג נ/2) וגם טלפנית.

התובע הסביר כי יש להבדיל בין החטיבה לבין התיכון, וכי **פנייתו לבועז בחודש יוני, באמצעות המייל, נעשתה בכלל בהקשר של החטיבה** (עמ' 17 ש' 24 ועמ' 18 ש' 1).

ואכן, עיון במייל ששלח התובע לבועז ביום 19.6.17 תומך בכך –

"רציתי לשאול אותך שאלה: אני מרכז את מגמת המוסיקה **בחטיבת הביניים** של רעות בחיפה... אני מעוניין להוסיף מורה לצוות ורציתי לשאול אם היית מעוניין אולי להצטרף אלינו" (ההדגשה שלי – ר.ב.).

התובע ממשיך ומסביר, כי רק בהמשך, **בתחילת חודש יולי פנה טלפנית לבועז בהקשר של התיכון.**

"בחודש יוני הצעתי לו למלא משבצת בחטיבת הביניים... שאני הייתי המרכז שלה באותה תקופה. בהמשך, וזה היה כבר בחודש יולי, פניתי אליו שוב למיטב זכרוני, זה כן היה בשיחת טלפון לגבי משרה בתיכון אבל זה לא היה בחודש יוני...זה היה בחודש יולי... כי רק אז החלטתי, הסכמתי לקבל על עצמי את התפקיד של ריכוז המגמה"
(עמ' 23 ש' 16-24 ועמ' 24 ש' 3).

משנשאל בועז בחקירתו הנגדית לגבי האפשרות לפיה הפנייה הטלפנית אליו נעשתה רק לאחר הפנייה במייל השיב –

"אני לא ממש זוכר"
(עמ' 62 ש' 3).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

שוכנעתי בנוסף, כי מנהלת בית הספר היא שביקשה מהתובע לפנות לבועז ולהציע לו להגיש מועמדות (סעי' 13 בתצהיר המנהלת).

10.13 אין חולק, שמגמת המוזיקה בבית הספר המשיכה להתקיים גם לאחר סיום העסקתו של הנתבע כמו גם של שאר המורים שהעסקתם הסתיימה.

כך, שאין אמת באמירה שלפיה התובע "הצליח למחוק ולהחריב את מגמת המוזיקה".

לטענת הנתבע באמירתו הנ"ל התכוון לכך ש –

"לא היה מדובר בפיטוריהם של מורה או שניים ממורי המגמה, אלא בהחלפתו של מירב צוות מייסדי המגמה, כך שלא נשאר מי שישמר את רוחה ואת מתכונתה... צוות המורים החדש, טוב ככל שיהיה, אינו באותו שיעור קומה מקצועי ואקדמי, ואינו בעל מוניטין כמו הצוות הוותיק שסיים את העסקתו... בנסיבות אלו, לדעתי אכן זהותה של המגמה, כפי שהייתה, נחרבה" (סעי' 49 בתצהירו).

לעומתו, העידה מנהלת בית הספר –

"המורים המסוכסכים הוחלפו במורים מומחים בתחומם, מהטובים בארץ ובעולם... המגמה עולה כפורחת, אין שום ירידה במספר התלמידים במגמת המוזיקה. יש לנו הישגים בולטים... רצ"ב מכתבה מיום 14.2.2018 של מיקי תוסיה כהן, המפקחת על תוכניות ייחודיות במשרד החינוך, אשר הפצתי. המכתב מעלה על נס את פועלו של תומר וצוות מורי המגמה, אשר בעמל רב הצילו את המגמה..." (סעי' 15 בתצהירה).

אומר, כי אין בדעתי, בוודאי שאין ביכולתי, לקבוע האם מבחינה מקצועית מגמת המוזיקה בבית הספר ירודה יותר היום מבעבר. זו גם אינה שאלה שהכרעה בה דרושה לצורך ההליך שלפניי. לצורך הדיון שלפניי די בכך שאניח כי המגמה אינה כבעבר, ולו מהטעם הפשוט שהמורים אינם אותם מורים, וכאשר אנשים מתחלפים – משתנה המקום.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

ביחס לסברתו של הנתבע, כי למורים שפוטרו לא היה תחליף, אין לי אלא להסכים עם תשובתו המתבקשת של התובע לדברים אלה בעדותו לפניי –

"יש משפט שאומר, בית הקברות מלא באנשים שאין להם תחליף. זה מה שאני יכול להגיד על זה"
(עמ' 21 ש' 6-7).

10.14 הנתבע טען כי השינוי בצוות המורים משמעו הרס וחורבן המגמה, וייחס בפרסום את הגורם לחורבן האמור, בין היתר – לתובע. אך דעתו האישית של הנתבע או למה התכוון אינה רלוונטית, ואין זה משנה אם המגמה הפכה טובה יותר או פחות.

"נזכיר כי משמעות הפרסום נקבעת על פי מבחן אובייקטיבי, היינו: על פי המובן הטבעי והרגיל של המילים בעיני הקורא הסביר, וכי לצורך פרשנות הפרסום אין כל רלבנטיות לכוונת המפרסם". המשמעות הטבעית והרגילה של הדברים תימצא לרוב במובן המילולי הפשוט של מלות הפרסום..."
(שנהר, בעמ' 217; ההדגשה שלי – ר.ב.).

בעיני הקורא הסביר, דבריו של הנתבע בפרסום אומרים – באופן פשוט וחד, כי התובע הביא לחורבנה של המגמה ולמחיקתה. פשוטו כמשמעו. עובדה זו כאמור לעיל – לא הוכחה ע"י הנתבע.

10.15 בכל הנוגע לפרסום שלפיו התובע פעל בניגוד לערכי האתיקה, הכבוד והמוסר, נדמה שאכן לא ניתן לסווגו כאמת או שקר.

מדובר בדעתו הסובייקטיבית של הנתבע ("לפי דעתי הוא פעל באופן לחלוטין לא אתי ולא מוסרי"; עמ' 47 ש' 11).

כך, שממילא לא ניתן להוכיח פרסום זה כאמת אובייקטיבית, לצורך ההגנה של 'אמת דיברתי'.

המסקנה העולה עד כה היא כי הגנת 'אמת דיברתי' לא חלה בנסיבות העניין.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

11.

הבעת דעה

11.1 הנתבע נסמך על הוראת סעיף 15(4) לחוק, לפיה תהא זו הגנה טובה אם הנתבע עשה את הפרסום בתום לב, בנסיבות בהן –

"הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".

לטענת הנתבע, הפרסום הינו **הבעת דעה** על התנהגות התובע **בתפקיד ציבורי ובקשר לעניין ציבורי**, ואני סבורה כי הדין עימו.

11.2 אין מחלוקת בין הצדדים שמדובר בפרסום הנוגע לאופיו של התובע ולהתנהגותו בקשר לעניין ציבורי. כן אין מחלוקת שתפקיד התובע כמנהל מגמת מוזיקה בבית ספר אשר בבעלות רשות מקומית – הוא תפקיד ציבורי.

הטענה בדבר העדר מוסר ואתיקה של התובע והטענה להתנהגות חתרנית המיוחסת לו - הן טענות ביחס לאופיו של התובע ולמעשיו (בהתאמה).

שני הצדדים הסכימו, כי העיסוק בשינויים במגמת המוזיקה של בית הספר עורר דיון ציבורי סוער (וראו: סע' 29 לכתב התביעה בו התובע מאשר כי הפרסום הוא חלק מהדיון הציבורי בבית הספר, וראו גם נספחים 2 ו-3 לכתב ההגנה, מכתבי הורי התלמידים בבית הספר וכתבה שפורסמה בעיתונות המקומית).

11.3 הכלל הוא כי -

"פרסום יוגדר כהבעת דעה, אם בית המשפט יסבור, שכך הבין את הדברים האדם הסביר" (שנהר, בעמ' 311).

למקרא הכתבה בכללותה, בשים לב למבנה שלה ולכך שהדברים נכתבו בבלוג האישי של הנתבע (וראו בהקשר זה האמור בסע' 34-30 לתצהיר הנתבע), אני סבורה שיש לסווג את דבריו של הנתבע כלפי התובע כהבעת דעתו האישית, השלילית, על אופיו של התובע ועל התנהגותו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

1 אמנם הדברים קשים ונוקבים, אבל בבחינת הבעת דעה בעניין ציבורי על מי
2 שנושא בתפקיד ציבורי כאמור.

3
4 11.4 הנטייה בפסיקה היא לתת משקל רב לחופש הביטוי על מנת שלא לפגוע בשיח
5 הדמוקרטי הלגיטימי (ראו: ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ',
6 פד"י נח (3) 558, בעמ' 566-567).

7
8 להבדיל מההגנה של 'אמת דיברתי', ההגנה של 'הבעת דעה' משקפת הליך
9 מחשבתי סובייקטיבי, והיא אינה מותנית בכך שתוכן הפרסום היה אמת (ראו
10 שנהר, בעמ' 310-307).

11
12 בחקירתו הנגדית נשאל הנתבע על הסטנדרטיים המוסריים שלו בקשר עם
13 ביקורתו כלפי התובע, והשיב –

14
15 "סטנדרטיים בסיסיים מאוד של כבוד בין אדם לחברו ובוודאי לקולגה
16 שלו. במיוחד בעולם המוזיקה הקטן כשאנחנו עובדים באותם חוגים
17 ופוגשים את אותם אנשים, הציפייה הבסיסית וככה פועלים, זה שאם
18 אדם מפוטר או מחליט לעזוב ומביאים מישו לפני כן, קודם כל לדבר
19 איתו. ככה אני פועל, אלה הקודים שלי... זאת דעתי שזה לא אתי
20 לעשות דבר כזה, לפעול מבלי ליידע קודם את המורה המפוטר על זה
21 שמביאים מישו במקומו... הקודים האתיים האלה שהם מעל הוראת
22 המוזיקה לטעמי. הם קודם כל יחס של כבוד בין אדם לחברו, בין מורה
23 למורה... אני חושב שכל אדם מצופה ממנו לעשות דבר כזה והטענה
24 היא שהוא לא עשה את זה... לפי דעתי הוא פעל באופן לחלוטין לא
25 אתי ולא מוסרי..."
26 (עמ' 46 ש' 19-24 ועמ' 7, ש' 1-17; ההדגשות שלי – ר.ב.).

27
28 11.5 מכאן, שיש לראות באמירותיו של הנתבע כלפי התובע ביחס לאופיו ('חסר
29 המוסר והאתיקה') ומעשיו ('חתרנותו') כהבעת דעה על התנהגות התובע
30 בתפקיד ציבורי ('המורה החדש') ובקשר לעניין ציבורי.

31
32 11.6 לצורך קיום הגנת הבעת הדעה, קבע המחוקק דרישה מצטברת נוספת – והיא
33 דרישת תום הלב בפרסום.

34
35 בהתאם לסעיף 16(א) לחוק, משהוכח כי הנתבע עשה את הפרסום בנסיבות
36 האמורות בסעיף 15(4) לחוק, חזקה עליו כי עשה זאת בתום לב, ובלבד
37 שהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

11.7 בנסיבות העניין, דעתי היא שהפרסום לא חרג מתחום הסביר.

כאמור, הכתבה אורכה כשלושה עמודים, והיא אינה מתמקדת בתובע כלל; למעשה אזכורו של התובע נעשה בחלק מזערי בפרסום – שורות ספורות בלבד, שלא לומר – מילים בודדות מספר מצומצם של פעמים, והביקורת שהועלתה ע"י הנתבע בכתבה הופנתה לא רק כלפי התובע אלא גם כלפי גורמים נוספים (מנהלת בית הספר, עובדי עיריית חיפה).

המסקנה היא כי הפרסום חוסה תחת הגנת הבעת הדעה בעניין ציבורי ובתום לב.

12. עניין אישי כשר

12.1 הנתבע מבקש להסתמך גם על הוראת סעיף 15(3) לחוק שלפיה תהא זו הגנה טובה אם הנתבע עשה את הפרסום בתום לב בנסיבות בהן הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר שלו.

12.2 בנסיבות העניין, הואיל והיה מדובר בפרנסתו של הנתבע ואופי המגמה בה לימד והכתבה דיברה על הגורמים אשר לסברתו הביאו לסיום העסקתו בבית הספר – אני סבורה כי הפרסום חוסה גם תחת הגנת עניין אישי כשר של הנתבע.

12.3 גם ביחס להגנה זו מתקיימת דרישת תום הלב של הנתבע, וכל האמור לעיל בהקשר זה חל גם כאן.

מכאן, שהפרסום חוסה גם תחת הגנת עניין אישי כשר שהובע בתום לב ע"י הנתבע.

13. לפני סיום אבקש להבהיר, כי הדברים שכתב הנתבע על התובע קשים ונוקבים. ביקורת לעולם אינה דבר נעים. ביקורת שאין לה יסוד במציאות היא מקוממת.

אך בנסיבות העניין, וגם אם הנתבע שוגה לחלוטין בדעותיו על התובע, אין בכך כדי להקים עילת תביעה מכוח החוק לאיסור לשון הרע.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 23328-08-17 הישג נ' טל

1 אדגיש, כי מהראיות שהובאו כמו גם מהתרשמותי הבלתי אמצעית מהתובע עצמו, אני
2 סבורה שהנתבע טועה בדעותיו על התובע; אני נוכחתי לראות בתובע אדם תם לב וישר
3 דרך ולא מצאתי כי נפל כל פגם בהתנהלותו בסיטואציה הקשה אליה נקלע ואשר הוא
4 לא חפץ בה.

5
6 מהראיות שהובאו עלה באופן ברור כי התובע לא רצה "לבחור צד" במאבק המורים
7 אל מול ההנהלה, כי ביקש להישאר ניטראלי, וכי בקשתו זו פורשה – שלא בצדק –
8 בידי הנתבע כנקיטת עמדה וכתמיכה ב"יריב".

9
10 מהראיות שהובאו עלה כי התנהל מאבק, שלא לומר: מלחמה – אידאולוגי וכלכלי –
11 בין מורי בית הספר, בהם הנתבע ודני לבין עיריית חיפה. במלחמה אין מנצחים.

12
13 כאשר צד בוחר להילחם, עליו לקחת בחשבון כי ייתכן ולא יצליח במאבקו הסופי, אך
14 בעיקר עליו להבין שהוא בוודאות יינזק תוך כדי המאבק עצמו. זהו מחיר המלחמה.

15
16 הנתבע בחר להילחם וכעת – בין היתר בפרסום נשוא התביעה – הוא מלין על מחיר
17 המלחמה שהוא עצמו לקח בה חלק. אם באתיקה ובמוסר עסקינן, חוסר לקיחת
18 אחריות על תוצאות אפשריות מהתנהגות מסוימת והאשמת מי שביקש שלא לקחת
19 חלק באותה התנהגות ובאותה מלחמה – היא נטולת הכבוד לתפישתי.

20
21 ועם כל זאת, אנו חיים במדינה דמוקרטית. משמעות הדבר, בין היתר, היא שחופש
22 הביטוי הינו ערך עליון, וחופש זה כולל גם את הזכות להביע דעה שלילית מאד על
23 אופיו והתנהגותו של אדם כאשר זו רלוונטית לעניין ולא נועדה סתם להכפיש.

24
25 שאלת קיומו של חופש הביטוי מתעוררת כשיש מחלוקת; לא תמצא דיון בנושא זכות
26 יסוד זו במצבים של הסכמה, שאז אין בכך צורך. חופש הביטוי משמעו, בין היתר,
27 קבלת העובדה שמותר לא להביע דעה חיובית תמיד ועל כל אחד, ובמסגרת מגבלות
28 החוק, יש להתיר – ככל הניתן – התבטאויות שאינן תמיד נעימות לכל שומע.

29
30 אין זה אומר שהדבר נעים ונוח, והפגיעה האישית שנפגע התובע ברורה ומובנת; אף
31 אחד לא היה רוצה שיפורסם עליו כי הוא אדם לא מוסרי וחותר תחת חבריו לעבודה.
32 אך בין חוסר רצון זה לבין הפרסום נשוא התביעה שלפניי – קיים מרחק, והפרסום
33 שעשה הנתבע, מעליב ושגוי ככל שיהיה, חוסה תחת הגנות החוק.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-08-23328 הישג נ' טל

14. אשר על כן, ועל יסוד כל המפורט לעיל, אני דוחה את התביעה.

בשים לב לתוצאה ולהתנהלותו הדיונית של התובע בהליך כמפורט לעיל מצד אחד, אל מול הדברים שציינתי לכל אורכו של פסק הדין, ובפרט הביקורת המופנית כלפי הנתבע בסעי' 13 לפסק הדין מצד שני, אני מחייבת את התובע לשאת בשכ"ט עו"ד הנתבע בגין ההליך בסך של 5,000 ש"ח.

הסכום ישולם עד ליום 31.12.19 שאם לא כן, יישא הפרשי הצמדה וריבית חוקית מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג תשרי תש"פ, 22 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.

רויטל באום, שופטת

